

1538

1908

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Institute for Informatics and Statistics

Broj: 26-05-23146-117/19
Sarajevo, 04.07.2019. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
KABINET PREDSEDavajućEG

PREDMET: Odgovor na pitanje zastupnika Seada Milavice

Na Devetoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 19.06.2019. godine, zastupnik u Skupštini Kantona, gosp. Sead Milavica postavio je sljedeće zastupničko pitanje:

"Molim Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo da mi dostavi informaciju o tehničkim mogućnostima implementacije elektronskog popisa i vezanih usluga koje bi koristile isti, na nivou Kantona Sarajevo."

ODGOVOR:

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo je s pažnjom razmotrio dostavljeno zastupničko pitanje, kao i prateće obrazloženje te dostavljamo sljedeći odgovor:

Zavod za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo, trenutno ne posjeduje potrebne finansijske, informacione niti ljudske resurse koji bi omogućili implementaciju savremenih tehničkih rješenja koja bi na nivou Kantona Sarajevo omogućile korištenje kvalifikovanog elektronskog potpisa. Međutim, potrebno je naglasiti da bi uz obezbjeđenje gore navedenih resursa, Zavod mogao biti nosilac ovog projekta.

Što se tiče samih tehničkih rješenja, postoji više opcija, međutim, Zavod je mišljenja da je izuzetno važno da sve razmatrane opcije budu u skladu sa eIDAS, tj. Uredbom EU 910/2014 od 23.07.2014. godine koja predstavlja set standarda za elektronsku identifikaciju i usluge povjerenja za elektronske transakcije na jedinstvenom europskom tržištu.

Kvalifikovani elektronski potpis je napredni elektronski potpis sa kvalifikovanim digitalnim certifikatom koji je kreirao uređaj za kreiranje kvalifikovanog potpisa (QSCD). Da bi se elektronski potpis smatrao kvalifikovanim elektronskim potpisom, on mora da ispuni nekoliko glavnih zahtjeva. Potrebno je da

pruža jedinstvene identifikacijske informacije koje ga povezuju sa potpisnikom, te da potpisnik ima isključivu kontrolu nad podacima koji se koriste za kreiranje elektronskog potpisa. Također, mora biti u stanju da identifikuje da li su podaci koji prate poruku izmijenjeni nakon potpisivanja. Ako su potpisani podaci promijenjeni, potpis je označen kao nevažeći. Potrebno je i da postoji certifikat za elektronski potpis, elektronski dokaz koji potvrđuje identitet potpisnika i povezuje podatke za validaciju elektronskog potpisa sa tom osobom.

Važno je napomenuti da je kreiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa više nego samo dodavanje kvalifikovanog certifikata naprednom elektronskom potpisu. Potpis mora biti kreiran i pomoću uređaja za kreiranje kvalificiranog potpisa (QSCD). Uređaj za kreiranje sigurnog potpisa je specifična vrsta računarskog hardvera ili softvera koji se koristi za kreiranje elektronskog potpisa. Za puštanje u rad kao sigurnog uređaja za kreiranje potpisa (SSCD), uređaj mora ispunjavati stroge zahtjeve iz Priloga II Uredbe (EU) br. 910/2014 (eIDAS), gdje se naziva uređaj za kreiranje kvalificiranog elektronskog potpisa. Ovaj uređaj je odgovoran za kvalifikovanje digitalnih potpisa pomoću specifičnog hardvera i softvera koji osigurava da potpisnik ima kontrolu samo nad njihovim vlastitim privatnim ključem. Pored toga, kvalifikovani pružalac servisa za upravljanje upravlja podacima za kreiranje potpisa koji se proizvode. Podaci o stvaranju potpisa moraju ostati jedinstveni, povjerljivi i zaštićeni od krivotvorenja.

Kvalifikovani elektronski potpisi mogu biti tehnički implementirani koristeći standard XAdES, PAdES, CAdES ili ASiC Baseline Profile za digitalne potpise, koje određuje Evropski institut za telekomunikacione standarde (ETSI), a zatim ih treba dopuniti kvalifikovanim digitalnim certifikatom kroz gore opisane procedure.

Pružatelj kvalificiranih usluga povjerenja ima ključnu ulogu u procesu kvalificiranog elektroničkog potpisivanja. Pružalac usluga povjerenja mora dobiti kvalificirani status od nadzornog vladinog tijela koje omogućava subjektu da obezbijedi kvalificirane usluge povjerenja koje će se koristiti za stvaranje kvalificiranih elektroničkih potpisa. Evropska unija je objavila EU Listu povjerenja (Trust List) sa konstitutivnim efektom, što znači da će provajder ili usluga biti kvalifikovana samo ako se pojavljuje na Listi povjerenja. Od kvalifikovanih pružalaca usluga povjerenja se zahtijeva da se pridržavaju strogih smjernica koje su navedene u Uredbi o eIDAS-u, koje uključuju kao dio procesa stvaranja certifikata su : Pružalac usluga mora dati valjano vrijeme i datum za kreirane certifikate, potpisi koji imaju istekle certifikate moraju biti odmah opozvani, osoblje zaposleno od strane kvalifikovanog pružaoca usluga mora biti odgovarajuće obučeno dok softver i hardver koji koristi dobavljač usluga moraju biti pouzdani i sposobni spriječiti krivotvorenje certifikata. Izborom pružaoca usluga sa gore navedene liste bi se vrlo jednostavno riješio problem certifikacije i nadzora kvalifikovanih elektronskih potpisa.

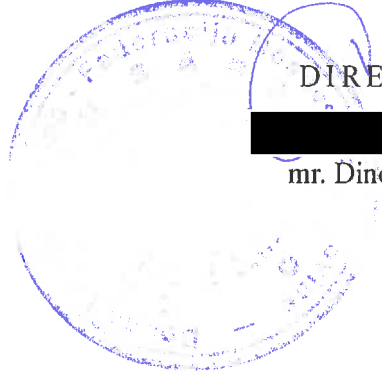

Uspješna implementacija elektronskog potpisa uz poštovanje svih navedenih standarda, zahtjeva značajna finansijska sredstva kojom bi se osigurali svi tehnički preduslovi, ali bi dovela do značajnog porasta kvaliteta, jednostavnosti, dostupnosti i brzine usluga koje Kanton Sarajevo pruža građanima, ali i u međusobne komunikacije između organa i institucija Kantona. Povezane usluge su skoro neograničene sa mogućnostima primjene, te se elektronski identitet građana potvrđenim kvalifikovanim elektronskim potpisom može koristiti za elektronski pristup različitim uslugama kao što su finansije, bankarstvo, transport, osiguranje, zdravstvo, oporezivanje, trgovina te druge usluge gdje postoje obaveze za sigurnost, pouzdanu identifikaciju, jaku autentifikaciju i pravnu izvjesnost dokaza.

Međutim, prilikom tehničke implementacije elektronskog potpisa Zavod predlaže implementaciju u fazama. Tako, prije provođenja u punom obimu, bi prvenstveno bio implementiran testni model u manjem obimu, npr. na nivou ministarstava Kantona Sarajevo, kako bi se ocijenila efikasnost i uočili potencijalni problemi. Nakon završetka ove faze, moglo bi doći do širenja spektra korisnika i povezanih usluga.

Dostaviti:

- Naslovu,
- a/a

DIREKTOR

mr. Dino Šehović

